

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 23-06-2021
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPTLAN
Sagsnr.: 2107570
Dok. nr.: 1790021

Folketingets Sundhedsudvalg har den 21. april 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 1155 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Geertsen (V).

Spørgsmål nr. 1155:

”Vil ministeren redegøre for hvilke kriterier, som lægges til grund for den geografiske fordeling af speciallægeuddannelsesstillinger og for hvordan/på hvilket grundlag disse kriterier udarbejdes?”

Svar:

Ministeriet har til brug for min besvarelse af spørgsmålet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen og de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i hver af de tre Videreuddannelsesregioner (Nord, Syd og Øst), som jeg kan henholde mig til.

Sundhedsstyrelsen har oplyst følgende:

”Sundhedsstyrelsen fastsætter i dimensioneringsplanen, årlige rammer for dimensionering af introduktions- og hoveduddannelsesforløb (speciallægeuddannelsen) i hver enkelt videreuddannelsesregion og for hver enkelt speciale. Det sker efter rådgivning fra Prognose- og Dimensioneringsudvalget under det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse (jf. § 16 i bekendtgørelsen BEK nr. 96 af 02/02/2018 om uddannelse af speciallæger), og Task Force for dimensionering af speciallæger.

Task Force for dimensionering af speciallæger blev af Sundhedsstyrelsen nedsat primo 2020 og supplerer de på daværende tidspunkt allerede eksisterende fora – det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse og det permanente Prognose- og Dimensioneringsudvalg. Formålet med Task Forcen er at sikre en optimal koordinering og bredere tilgang til planlægning af sundhedsvæsenets behov for speciallæger. Fokus i Task Forcen er drøftelser og samarbejde mellem regionsråd/driftsherrer, Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen blandt andet med henblik på at sikre et fælles udgangspunkt for den overordnede ramme for antallet af speciallægeuddannelsesforløb, med hensyntagen til relevans og beskæftigelsesmuligheder for speciallæger.

Herunder følger principperne for dimensionering af introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb i speciallægeuddannelserne samt overordnede principper (kriterier) for den geografiske fordeling af speciallægeuddannelsesforløb samt hensynstagen til faktorer (kriterier) ved udarbejdelse af dimensioneringsplaner, herunder fordeling af speciallægeuddannelsesforløb. Slutteligt anføres grundlaget for udarbejdelse af disse kriterier.

Dimensionering

Dimensionering af antallet af introduktionsforløb har til formål at udbyde et tilstrækkeligt antal stillinger til, at sikre kvalificerede ansøgere til hoveduddannelsesforløbene. Det bør samtidig sikres, at der er en balance mellem antallet af forløb mellem

specialerne, at der er tilstrækkelig uddannelseskapa-citet og en rimelig balance mellem introduktions- og hoveduddannelsesforløb. Dimensioneringen af antallet af introduktionsforløb fastsættes som en minimums- og maksimumsfaktor for hvert speciale, relateret til antal hoveduddannelsesforløb.

Dimensionering af antallet af hoveduddannelsesforløb har til formål at sikre, at der uddannes et tilstrækkeligt antal speciallæger til at dække sundhedsvæsenets behov. Dimensioneringen fastsættes som et konkret antal årligt. I fastsættelsen indgår en vurdering af behovet for speciallæger, uddannelseskapa-citet og ønsket om at fordele uddannelseslæger i hele landet.

Principper for den geografiske fordeling af speciallægeuddannelsesforløb

Det er afgørende for sundhedsvæsenets funktion, at der findes tilstrækkeligt med læger, og at der sikres en hensigtsmæssig fordeling af disse – såvel mellem de lægelige specialer som geografisk. Samtidig er det ud fra en overordnet ressourcemæssig betragtning hensigtsmæssigt, at der ikke uddannes flere læger (og speciallæger) end der er behov for. Dimensioneringsplanen regulerer antallet af speciallæger gennem fordeling af uddannelsesforløb inden for de enkelte specialer og videreuddannelsesregioner. Dimensioneringsplanen skal derved medvirke til at der er et tilstrækkeligt antal speciallæger i hvert enkelt speciale og i hele landet.

Dimensioneringen af videreuddannelsen af læger til speciallæger bidrager til, at der i hele landet er mulighed for at rekruttere det antal speciallæger, der er uddannelseskapa-citet til og efterspørgsel efter.

Det overordnede princip for den geografiske fordeling af speciallægeuddannelsesforløb i forbindelse med udarbejdelse af dimensioneringsplaner er som udgangspunkt, at der på videreuddannelsesregionsplan tilstræbes, at dimensioneringen følger befolkningssandelen i de tre videreuddannelsesregioner. Befolkningssandelen i de tre videreuddannelsesregioner er i 2020 henholdsvis 46,1 pct. i Videreuddannelsesregion Øst (Region Hovedstaden og Region Sjælland), 21,0 pct. i Videreuddannelsesregion Syd (Region Syddanmark) og 32,9 pct. i Videreuddannelsesregion Nord (Region Midtjylland og Region Nordjylland).

Det tilstræbes tilsvarende, i den geografiske fordeling af speciallægeuddannelsesforløb, at tilgodese Videreuddannelsesregion Syd og Videreuddannelsesregion Nord for at øge udbuddet i disse områder. Dette er med en forventning om og med henblik på at facilitere at uddannelseslægerne efter afsluttet videreuddannelse fortsætter i speciallægestillinger i Region Syddanmark (Videreuddannelsesregion Syd), Region Nordjylland og Region Midtjylland (Videreuddannelsesregion Nord).

I Dimensioneringsplanen 2021 ses fx følgende procentvise fordeling af hoveduddannelsesforløb: 43,4 pct. (436 forløb) i Videreuddannelsesregion Øst, 22,3 pct. (224 forløb) i Videreuddannelsesregion Syd og 34,3 pct. (345,5 forløb) i Videreuddannelsesregion Nord (i parentes er anført antal hoveduddannelsesforløb i 2021).

Videreuddannelsesregionerne har mulighed for selv at etablere ekstra fleksforløb inden for specialer ud fra flekspuljen og inden for den overordnede ramme for antallet af speciallægeuddannelsesforløb.

Hensynstagen til faktorer (kriterier) ved udarbejdelse af dimensioneringsplan

Fastsættelsen af antallet af uddannelsesforløb er baseret på data og fremskrivninger i Lægeprognosen og behovet for speciallæger vurderet af de forskellige aktører. Derfor er redegjort for de forskellige faktorer som har betydning ved fordelingen af speciallægeuddannelsesforløb inden for hvert enkelt speciale og hver enkel videreuddannelsesregion (ikke prioriteret rækkefølge):

- 1) *Hørings svar om behovet for speciallæger i fremtiden.*
De indkomne høringssvar bidrager til vurdering og fastsættelse af antallet af uddannelsesforløb i hvert speciale under hensyntagen til den overordnede ramme.
I det overordnede høringsmateriale indgår en række spørgsmål til høringsparterne til belysning af behovet for speciallæger i fremtiden. Derudover indeholder materialet faktuelle oplysninger baseret på Lægeprognose 2018-2040, blandt andet antal læger og speciallæger fordelt på køn, alder og region, hvor speciallægerne er beskæftiget og antal opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb. Hvert specialebærende videnskabeligt selskab modtager høringsmateriale, som omhandler overordnede data og faktuelle oplysninger og data for hvert speciale udarbejdet på baggrund af data i Lægeprognosen. Al høringsmateriale for alle specialer sendes desuden til videreuddannelsesregionerne, regionerne, Danske Regioner mv.
- 2) *Foregående års dimensioneringsplaner.*
I fastlæggelsen og fordelingen af antal uddannelsesforløb tages udgangspunkt i antallet af uddannelsesforløb for hvert speciale i den gældende og eventuelt i de foregående dimensioneringsplaner.
- 3) *Uddannelseskapaцитet i videreuddannelsessystemet.*
De specialebærende selskaber og videreuddannelsesregionernes vurdering af uddannelseskapaцитet inden for et givent speciale har betydning i vurderingen og for fastlæggelsen af antallet af uddannelsesforløb i den enkelte videreuddannelsesregion.
- 4) *Udviklingen i demografi og sygdomsmønstre.*
De forventede ændringer i sygdomsmønstre og behovet for sundhedsydelser i fremtiden indgår som en del af grundlaget for at vurdere det fremtidige behov for speciallæger i det enkelte speciale.
- 5) *Den forventede udvikling i udbuddet af læger og speciallæger.*
I vurderingen indgår de tekniske fremskrivninger af antallet af speciallæger i de enkelte specialer i den gældende Lægeprognose, data og prognosekørsler om antallet af læger og speciallæger her og nu, samt den forventede udvikling. For hvert enkelt speciale indgår en vurdering af om den forventede stigning af speciallæger modsvarer det kommende behov og videreuddannelsesregionernes vurderinger ift. behov og uddannelseskapaцитet.
- 6) *Tilgang til den lægelige videreuddannelse.*
I Lægeprognosen opgøres antallet af læger som forventes at tilgå speciallægeuddannelsen, heri indgår et skøn fra Uddannelses- og Forskningsministeriet over den forventede fremtidige kandidatproduktion, fratrukket læger der forlader landet og læger der ikke opnår en speciallægeuddannelse, men tillagt indvandring af læger.
- 7) *Udvikling i antal beskæftigede speciallæger og aldersfordeling.*
Udvikling i antallet af beskæftigede speciallæger i det enkelte speciale indgår i vurderingen af fastlæggelse af det fremtidige antal uddannelsesforløb ligesom den aktuelle aldersfordeling blandt speciallæger indgår.
- 8) *Opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb og besættelsesgrader.*
De foregående års besættelsesgrader for hvert af specialerne i de enkelte videreuddannelsesregioner og på landsplan indgår i vurderingen. Dette for at tilgodese, at der ikke øges (for meget) i antallet af uddannelsesforløb i en videreuddannelsesregion, som vil betyde at de to andre videreuddannelsesregioner får færre ansøgere.

Grundlaget for udarbejdelse af kriterierne

Arbejdet med lægeprognoser og dimensioneringsplaner forestås af Prognose- og Dimensioneringsudvalget, som er et permanent udvalg under det Nationale Råd for Læ-

gers Videreuddannelse, og i dette udvalg er løbende drøftet bl.a. grundlaget for principperne for udarbejdelse af dimensioneringsplaner, herunder fordeling af uddannelsesforløb inden for de enkelte specialer og i videreuddannelsesregioner.

Sundhedsstyrelsen har taget initiativ til at revurdere og drøfte processen ift. dimensioneringsarbejdet, som led i den igangsatte revision af den lægelige videreuddannelse. Heri indgår bl.a. et arbejde om modeller for dimensionering af videreuddannelsen, og de faktorer som bidrager til at bestemme antallet af uddannelsesforløb.”

Yderligere bidrag fra videreuddannelsesregionerne

. / . Ministeriet har yderligere indhentet bidrag fra Videreuddannelsesregion Nord, Videreuddannelsesregion Syd og Videreuddannelsesregion Øst ift. hvilke kriterier, som lægges til grund for den geografiske fordeling af speciallægeuddannelsesstillinger og for hvordan/på hvilket grundlag disse kriterier udarbejdes. Hver af de tre videreuddannelsesregioners bidrag er vedlagt (bilag 1-3).

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Trine Lassen Andreasen